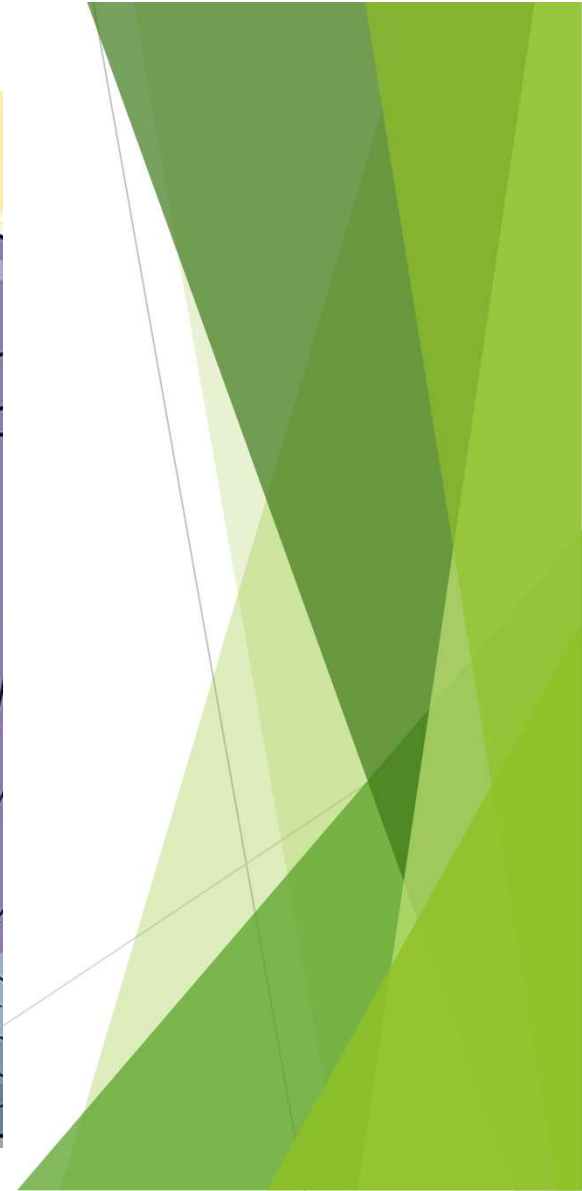
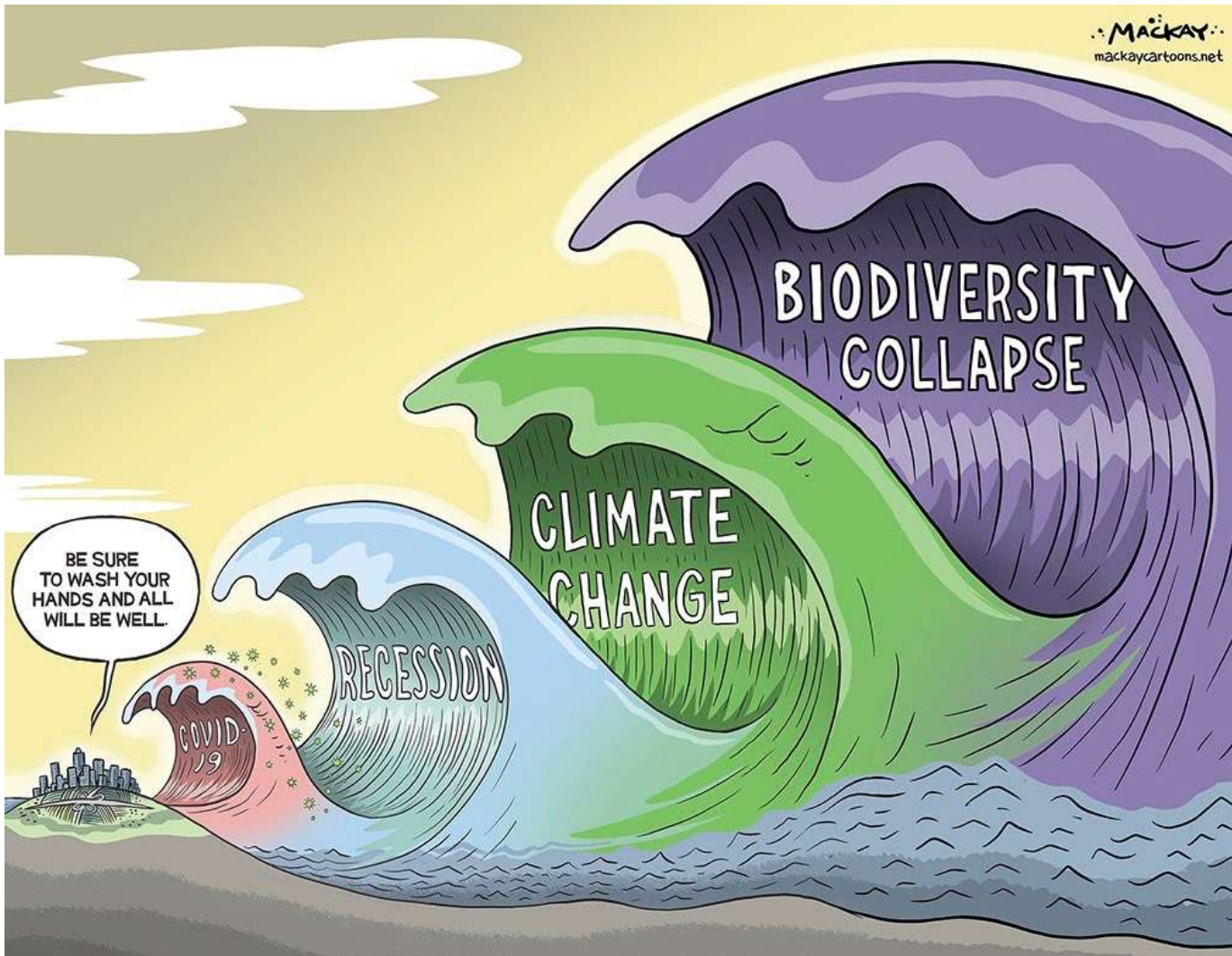

Leeswijzer randvoorwaarden en onderzoek natuur irt windturbines in Amsterdam

Waarom essentieel en wat zeggen de adviezen van expert groep en
klankbordgroep natuur?

Heleen van den Hombergh, mmv Anja Rutgers van der Loeff

Vijf drukfactoren op biodiversiteit

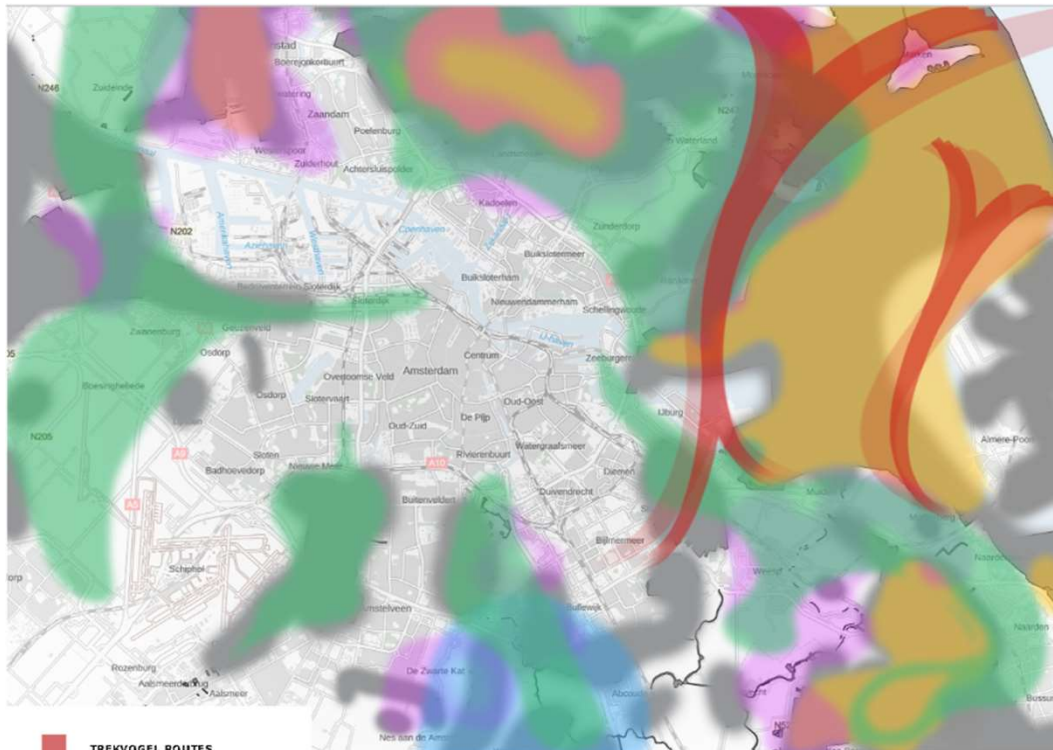
- ▶ Omzetting van ecosystemen (land en zee) naar ander gebruik (incl aantasting, degradatie)
- ▶ Klimaatverandering
- ▶ Vervuiling
- ▶ Overexploitatie van soorten
- ▶ Invasieve soorten

Relatie klimaat-natuur

- ▶ Klimaatmaatregelen zeer belangrijk, ook voor de natuur.
- ▶ Maar natuur is ook buffer en deel van (groene) oplossingen voor klimaatverandering en aanpassing aan die verandering.
- ▶ Biodiversiteit met “grijze” klimaatmaatregelen nog verder aantasten is een no go - en een reële bedreiging ivm versnelde uitrol. (Voorbeeld: Smalle trekroutes vogels langs Amsterdam, de vele functies voor vogels rondom de stad)
- ▶ **Daarom geen “factor” tegenover andere in afwegingskader (bv efficiëntie versus gezondheid versus biodiversiteit) maar randvoorwaarden/ cut off criteria binnen een afwegingskader.**

- TREKVOGEL ROUTES
- GROENE SCHEGGEN
- NATURA 2000 GEBIEDEN
- NATUUR NETWERK NEDERLAND
- WEIDEVOGEL GEBIEDEN
- IMPORTANT BIRD AREA'S

IMPRESSIE VAN DE VERSCHILLENDE SOORTEN NATUURGEBIEDEN

bron Sovon, Vogelbescherming, Natura2000, atlas natuurlijk kapitaal, de amsterdamsche scheggen

Bron: <https://www.vogelsamsterdam.nl/wat-doet-de-vogelwerkgroep-amsterdam/werkgroep-windturbines/>

Werkelijk duurzame energietransitie

- ▶ Hernieuwbare energie kan niet schoon of duurzaam worden genoemd als zij niet toekomstbestendig is m.b.t. effecten op biodiversiteit, natuur, landschap, maar ook op leefomgeving en welzijn van mensen en dieren.
- ▶ Amsterdam wordt een voorbeeld van een *werkelijk duurzame* energietransitie als zij slimme keuzes maakt en heldere randvoorwaarden toepast in een afwegingskader dat deze toekomstbestendigheid van de energietransitie voor ogen heeft.
- ▶ Maak natuur randvoorwaarden daarom leidend:
 - ▶ in de toetsingscriteria van de voorgenomen PlanMER voor Amsterdam
 - ▶ bij bepalen van daadwerkelijke ongeschiktheid dan wel geschiktheid van gebieden voor turbines (d.w.z. nog voor dat initiatiefnemers zich kunnen melden)
- ▶ Het gaat om Kennis *en* Kaders voor besluitvorming=> expert groep advies, en KBG (randvoorwaarden) advies in combinatie bezien
- ▶ Te doen: → Afwegingskader waarin ook randvoorwaarden voor natuur (en geluid) (cut off criteria) + Plan MER die deze zaken analyseert→ Omgevingsprogramma

Wet en visie.

Nu kiezen voor de natuur, en de *geest van de wet*, i.p.v. rommelen in de wettelijke marges door vooruitschuiven met onderzoek, ontheffingen aanvragen, mitigatie/ compensatie, monitoren van sterfte vogels, en je daarbij juridisch beroepen op zwaarwegend belang van energietransitie.

Want:

Biodiversiteitsbehoud IS zwaarwegend internationaal belang, ook voor Amsterdam. Daar hoort *voorzorg* bij, en rationele keuzes voor *passende* vormen van energie en plekken van energiewinning waarin biodiversiteitsbehoud een randvoorwaarde is.

In expert advies staat:

- ▶ “De expertgroep beschouwt dit advies als een belangrijke bouwsteen voor de notities Reikwijdte en Detailniveau (NRD) die worden opgesteld als basis voor uitwerking van zowel de plan-MER als de project-MER’en.
- ▶ Scope en reikwijdte van het advies. De expertgroep heeft gekozen voor een gericht advies dat nauw aansluit bij de vraag vanuit de gemeente Amsterdam.
- ▶ Hoewel de experts de zorgen van bewoners en belangenorganisaties (zie onderstaand kader) over de achteruitgang van natuur en biodiversiteit in algemene zin onderschrijven, beschouwen zij hun rol in dit traject primair als deskundigen op het gebied van beleid en regelgeving voor natuur en landschap. Kernvraag voor het advies is dan ook op welke wijze de Amsterdamse ambities voor windenergie op een goede en zorgvuldige manier gecombineerd kunnen worden met de vigerende wet- en regelgeving en beleid op het gebied van natuur en landschap.
- ▶ Daarnaast kunnen er aanvullende (deels bovenwettelijke) randvoorwaarden in het Amsterdamse afwegingskader worden benoemd. Op enkele onderdelen adviseren de experts aanvullingen op de wettelijke randvoorwaarden. Hiervoor verwijzen we bovendien naar de adviezen van de klankbordgroep (zie kader).”

Expertgroep advies geeft:

Wet- en regelgeving/ beleid op een rijtje.

Additionele aandachtspunten:

- ▶ Cumulatie van effecten (in plaats tijd)-> meer sterfte en verstoring habitats door meerdere factoren-> Plan MER maakt dat meenemen mogelijk.
- ▶ Wat zijn mogelijkheden voor mitigeren effecten
- ▶ Zijn er reële alternatieven
- ▶ (Gebrek aan) mogelijkheden voor compensatie van schade in Amsterdam
- ▶ Monitoring

Expertgroep advies, vervolg

Per gebied geeft men aandachtspunten.

- ▶ Men neemt niet mee: leefomgeving/recreatie, milieu en ketenbeheer
- ▶ Geen expert natuurbeschermingsorganisaties aan boord
- ▶ Ze geven geen randvoorwaarden, wel suggesties voor bovenwettelijke normen.
- ▶ Ze verwijzen daarbij op pg 4 dus ook naar Randvoorwaarden advies KBG, want aanvullend aan wat hun taak/mandaat was.

Natuur, landschap recreatie in Amsterdam

- ▶ Diverse functies: biodiversiteit (Natura 2000, NNN), landschappelijke waarden (BPL, Unesco erfgoed) maar ook is natuur belangrijk voor leefbaarheid en recreatie (oa de meren/wateren, de volkstuinten)
- ▶ Daarnaast heb je natuureffecten van het ketenbeheer van turbines, deel B van de randvoorwaarden.
- ▶ Randvoorwaarden zijn politiek handvat: zo doen we dat in Amsterdam, we nemen biodiversiteit, landschap en leefbaarheid serieus.
- ▶ Citaat uit interview in Binnenlands bestuur:

“De stad heeft al honderd jaar een zorgvuldige ruimtelijke ordening en houdt op veel onderwerpen een strakke regie, waardoor bijvoorbeeld de groene scheggen behouden zijn en de overgang naar de buitengebieden onbedorven is gebleven. Die regie zou Amsterdam nu ook kunnen toepassen bij de transitie, in plaats van vrijwel het gehele buitengebied open te zetten voor initiatiefnemers”

10 onderschrijvende deelnemers van de randvoorwaarden:
consensus in de KBG tussen enerzijds de bewoners- en burgerorganisaties
en anderzijds de experts van Natuurmonumenten, Vogelbescherming en
Vogelwerkgroep Amsterdam.

*NB: er zijn dus twee landelijke expert natuurbeschermingsorganisaties die de
gebiedskeuze randvoorwaarden onder A hebben omarmd.*

UIT HET KBG ADVIES: GESCHIKTHEID GEBIEDEN

Randvoorwaarden natuur en landschap

- ▶ Geen plaatsing van windturbines in - noch met negatief effect op - Natura 2000 gebieden (conform de Vogel- en Habitat Richtlijn) en NatuurNetwerk Nederland gebieden, inclusief natuurcompensatiegebieden.
- ▶ In principe niet in de Scheggenstructuur noch in Bijzonder Provinciaal Landschap. De wezenlijke kenmerken daarvan mogen niet worden aangetast (ook niet in de aangrenzende gemeentes).
- ▶ Geen plaatsing in - of met negatief effect op - gebieden die kwetsbaar zijn voor biodiversiteitsverlies, voornamelijk bij vogels en vleermuizen, volgens deskundigen uit wetenschap en professionele natuurbeschermingsorganisaties (bv volgens Gevoeligheidskaarten SOVON). Hierbij dienen ook (bestaande) locatie-specifieke documenten van onder andere Vogelbescherming, Natuurmonumenten en de stadsexperts in de klankbordgroepen te worden betrokken.
- ▶ Geen schade aan UNESCO werelderfgoed gebieden.

Geschiktheid gebieden, vervolg.

Randvoorwaarde leefomgeving

- ▶ Geen aantasting van gebieden die een belangrijke functie hebben als stiltegebied, en voor rust, ruimte en recreatie voor de Amsterdammers, waaronder volkstuinen.

Geschiktheid gebieden, vervolg

Randvoorwaarden resultaten onderzoek voor locatiekeuzes

- ▶ Nader en onafhankelijk onderzoek, met gebruikmaking van best beschikbare, up to date en valide informatie vooraf aan eventuele plaatsing naar effecten op biodiversiteit door turbines in alle eventuele zoekgebieden (PlanMER en project MER).
 - ▶ Bij de besluitvorming betrekken van de natuur- en landschapsbevindingen van het addendum van de PlanMER van Provinciale Staten (dd 19/08/21) alsmede van de PlanMER voor Amsterdam in 2022. Wat in Plan MERs niet correct is wordt onderzocht en meegewogen.
- NB: grote overeenkomst in alle adviezen (expert, KBG natuur, KBG stadsbreed): **de Haven van Amsterdam is in principe wel geschikt voor uitbreiding van windturbines**

KETENBEHEER & MILIEU

(later te bespreken)

Randvoorwaarden initiatiefnemers:

- ▶ Initiatiefnemers worden verplicht na afloop van de gebruiksperiode de turbines incl. fundering te verwijderen (ontmanteling), het afval te recyclen, en de bodem in oorspronkelijke staat terug te brengen, (zulks naar redelijke maatstaven)
- ▶ Impact van de aanleg en de infrastructuur van turbines wordt geminimaliseerd.

Milieu en ketenbeheer, vervolg (later te bespreken).

Randvoorwaarden milieuonderzoek & voorkomen schade op stadsbreed niveau

- ▶ Schade voor mens, dier, bodem en water door afvallende kunststof- en coatingdeeltjes van de turbinebladen en andere draaiende delen wordt verder onderzocht en voorkomen
- ▶ Effect op (bodem) dieren van trillingen en infrason geluid wordt verder onderzocht en voorkomen, ook i.v.m. effecten verderop in de voedselketen (bv vogels en waterdieren). Indien schade niet te voorkomen is kunnen geen windturbines geplaatst worden. (zie art. 13: voorzorgsbeginsel)
- ▶ Natuurschade bij winning van de metalen en materialen voor windturbines wordt voorkomen en recycling wordt verplicht.
- ▶ Bij risico's op bovengenoemde schade voorzorgsbeginsel toepassen.